

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN»
Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti
rektori O.A.Xalimov

№ 128 » 2023.08.28

Ro'yxatga olindi:
Bakalavriat

№ 128-12.11.23

**ANESTEZIYOLOGIYA VA REANIMASIYA, BOLALAR
ANESTEZIYOLOGIYASI VA REANIMASIYASI FANI
O'QUV (MODUL) DASTURI**

Bilim sohasi:	900 000	–	Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910 000	–	Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910300	–	Pediyatriya ishi

Tuzuvchilar:

FIO	Ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni
Nurmaxova M.M.	Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti «Pediatriya va bolalar xirurgiyasi» kafedra assistenti

Taqrizchilar:

FIO	Ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni
Ichki taqrizchi	Mamutov Sh.I. - Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti "Patologiya" kafedrasini mudiri, tibbiyot fanlari nomzodi.
Tashqi taqrizchi	Kim V.Y. - RSHTYIM QQF Anesteziyologiya va reanimatsiya bulimi mudiri.

O'quv dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan

Fanning o'quv dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutidaning "AB" DL 2025 yildagi DL-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

Fan dasturiga TOP-300ga kirgan Ottava universiteti dasturi asosida qo'shimcha mavzular kiritilgan.

Terminal xolatlarda ta'rif. Terminal xolatlarda va klinik o'lim rivojlanish mexanizmi, patogenezini, klinikasi, diagnostikasi. O'pka yurak va miya reanimatsiyasini o'tkazish

2- mavzu.
O'tkir nafas yetishmovchiligi.
O'tkir nafas yetishmovchiligi etiologiyasi, tasnifi, rivojlanish mexanizmi, klinikasi, og'irlik darajalari, diagnostikasi va intensiv terapiyasi. O'tkir nafas yetishmovchiligi respirator terapiya usullari

3- mavzu.
O'tkir qon aylanishi yetishmovchiligi.
O'tkir qon aylanishi yetishmovchiligi etiologiyasi, rivojlanish mexanizmi, klinikasi, og'irlik darajalari, diagnostikasi va intensiv terapiyasi. O'tkir qon aylanish yetishmovchiligi korreksiya qilish usullari.

4- mavzu.
Gipertermik, talvasa va miya shishi sindromlari.
Gipertermik, talvasa va miya shishi sindromlari etiologiyasi, rivojlanish mexanizmi, klinikasi, diagnostikasi, differensial diagnostikasi va intensiv terapiyasi.

5- mavzu.
Suv elektrolit muvozanati buzilishi.
Suv elektrolit muvozanati xaqida tushuncha. Suv elektrolit muvozanati buzilishi turlari, og'irlik darajalari, klinik belgilari, diagnostikasi. Suv elektrolit muvozanati buzilishlarida infuzion davo.

6- mavzu.
O'tkir buyrak yetishmovchiligi.
O'tkir buyrak yetishmovchiligi xaqida tushuncha. O'tkir buyrak yetishmovchiligi shakllari. O'tkir buyrak yetishmovchiligi etiologiyasi, rivojlanish mexanizmi, klinikasi, og'irlik darajalari, diagnostikasi va intensiv terapiyasi.

7- mavzu.
Bolalarda umumiy anesteziya xususiyatlari. Kichik jarrohlik muolajalarida og'riqsizlantirish.
Anesteziya turlarining tasnifi. Bemorni jarrohlik muolajasiga va anesteziyaga tayyorlash. Bir komponentli narkoz. Kombinirlangan apparat niqobli narkoz. Mahalliy anesteziya usullarini travmatik jaroxatlarda qo'llash. Bemor holati va operatsiya turiga ko'ra anesteziyaning o'ziga xos xususiyatlari. Bolalar anesteziyasining xavfi va asoratlarini o'rganish.

IV. Amaliy (seminar, laboratoriya) mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.
1-mavzu.
Terminal xolatlarda va klinik o'lim. O'pka yurak va miya reanimatsiyasi. Terminal xolatlarda ta'rif. Terminal xolatlarda va klinik o'lim rivojlanish mexanizmi, patogenezini, klinikasi, diagnostikasi. O'pka yurak va miya

Fan/Modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS-Kreditlar
ARBARI1003	2025-2026	10	3
Fan/Modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari
majburiy	qorqqalpoq, o'zbek, rus		6
Fan/Modul nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Anesteziologiya va reanimatologiya, bolalar anesteziologiyasi va reanimatologiyasi	72	36	108
<p>I. Fanning/Modulning mazmuni</p> <p>Anesteziologiya va reanimatologiya, bolalar anesteziologiyasi va reanimatologiyasi moduli talabning o'zlashtirishi kerak bo'lgan umumiy nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarini belgilaydi. Anesteziologiya va reanimatologiya, bolalar anesteziologiyasi va reanimatologiyasi modulini o'qitishda Sog'liqni saqlashning birlamchi zvenosi va tez yordam bo'limi sharoitida shifohonagacha bo'lgan bosqichda bolalarda hayotga havf soluvchi holatlarda mustaqil reanimatsion-anesteziologik yordam ko'rsatishga va intensiv davo o'tkazishga, hamda davolash-taktik tadbirlarni tanlashga pediatriya fakulteti talabalariga o'rgatadi. Bola hayotiga havf soluvchi holatlar rivojlanishining nazariy etiopatogenetik, yoshiga qarab o'zgarishlarni o'rganish, umumiy ahvoning ogirligini baholash mezonini, klinik simptomlari, tashhisi, bolalarda travma va operatsiyalarda ogriqsizlantirish mohiyatini o'rgatadi.</p> <p>Anesteziologiya va reanimatologiya, bolalar anesteziologiyasi va reanimatologiyasi moduli asosiy modullardan bo'lib, terminal holatlarning va bir qator kritik holatlarning etiologiyasi, patogenezini, diagnostikasi va intensiv davolash muolajalari taktikasi bilishi shart bo'lgan talablarni qo'yiladi. Ogriq sindromini narkotik va nonarkotik analgetiklar yordamida davolashni, ko'p uchraydigan hirurgik patologiyalarda anesteziologik qo'llanmani o'rganish maqsadlari ko'rilgan.</p> <p>1.1. Fanni/Modulni o'qitishdan maqsad – talabalarni bolalarda turli kritik holatlar belgilarini, ularni tashhislashni, davolashni va shoshilinch yordam o'tkaza olishga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakillantirishdir. Ilimiy-metodologik asoslarini shakllantirish, ko'nikmalarini egallash, bo'lajak umumiy amaliyot shifokori mutahassisini pediatriya ishi yo'nalishi bo'yicha tayyorlash.</p> <p>1.2. Fanning/Modulning vazifalari – Talabalarga bemorni yoshini, patologik jarayonni ogirlik darajasini,</p>			
2.			

10-mavzu.

Umumiy og'riqsizlantirish turlari va usullari. Anesteziologiya xaqida tushuncha. Bemorni jarroxlilik muolajasiga tayyorlash. Premedikatsiya. Premedikatsiya turlari. Umumiy anesteziya komponentlari. Narkoz bosqichlari. Kombinirlangan vena ichi anesteziyasi, ingalyatsion anesteziya, kombinirlangan endotraxeal narkoz. Narkoz uchun qo'llaniladigan preparatlarini xisoblash.

11-mavzu.

Kichik jarroxlilik muolajalarida og'riqsizlantirish. Maxalliy anesteziya usullarini qo'llashga ko'rsatmalar. Maxalliy anestetiklar ta'sir mexanizmi va nojo'ya ta'sirlari. Maxalliy anesteziya usullari, bajarish texnikasi.

12-mavzu.

Umumiy va maxalliy og'riqsizlantirish asoratlari. Asoratlarni profilaktikasi. Umumiy va maxalliy og'riqsizlantirish asoratlarini bartaraf etish usullari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari jihozlari bilan jihozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlarda faol va interfaol usullar, grafik organayzerlar qo'llaniladi. Tarqatma materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

V. Fanni/Modulni o'qitish davomida egallanadigan kompetensiyalar va amaliy ko'nikmalar.

Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% amaliy qismdan (amaliy mashg'ulot mavzusiga ta'luqli preparatlarga har-xil yoshdagi-yangi tug'ilgan, ilk yoshdagi, o'smirlik yoshidagi bemorlarga tashhis qo'yish va intensiv terapiyani olib borish talabalarni klinik fikrlashini baholash varaqasini to'ldirish, intensiv terapiyani samaradorligini nazorat qilish, muolajalarni behatarligini ta'minlash ko'nikmalarini o'zlashtirish, o'tkazilayotgan davolash muolajalari protokolini tuzish va muhokama qilish) iborat bo'lgan holda o'tkaziladi.

Anesteziologiya va reanimatologiya, bolalar anesteziologiyasi va reanimatologiyasi quyidagi asosiy prinsiplar asosida o'rgatiladi:

- ilgari o'zlashtirilgan bilimlarni integratsiyasi asosida yangi o'quv materialni qiyosiy tarzda o'rgatish;
- amaliy mashg'ulotlarda talabalarga bolalarda ko'p uchraydigan shoshilinch xolatlarda qo'llanadigan dori vositalarni Davolash standartlari asosida tanlash, dozalarini bemorning yoshi, eliminatsiyalovchi organlarning holatiga, kasallikning kechishiga qarab tavsiya etishni, o'tkazilayotgan intensiv terapiya samaradorligini nazorat qilishni va bexatarligini ta'minlashni, shoshilinch holatlarda bemorga tez yordam vositalarini qo'llay olish ko'nikmalarini o'rgatish.

reanimatsiyasini o'tkazish. Yurak bevosita va bilvosita massajini o'tkazish. Reanimatsiya o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.

2-mavzu.

Chakaloklar reanimatsiyasi va intensiv terapiyasi xususiyatlari. Chaqaloqlar organizmining anesteziolog reanimatolog nuqtayi nazardan anatomofiziologik xususiyatlari. Yurak bilvosita massaji. Chaqaloqlar intubatsiyasining o'ziga xos xususiyatlari.

3-mavzu.

O'tkir nafas yetishmovchiligida intensiv terapiya. O'tkir nafas yetishmovchiligi xaqida tushuncha. O'tkir nafas yetishmovchiligi tasnifi, etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari. O'tkir nafas yetishmovchiligi klinik belgilari, og'irlik darajalari. O'tkir nafas yetishmovchiligi koreksiyalash usullari: respirator va medikamentoz davo choralari. Traxeya intubatsiyasi, intubatsiyaga ko'rsatmalar, bajarish texnikasi. Ekstubatziyaga ko'rsatmalar, bajarish texnikasi.

4-mavzu.

O'tkir yurak yetishmovchiligida intensiv terapiya. O'tkir yurak yetishmovchiligi xaqida tushuncha. O'tkir yurak yetishmovchiligi tasnifi, etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari. O'tkir yurak yetishmovchiligi klinik belgilari, og'irlik darajalari. O'tkir yurak yetishmovchiligi koreksiyalash usullari. Markaziy venoz bosimni aniqlash texnikasi.

5-mavzu.

O'tkir qon-tomir yetishmovchiligi. Shok xolatlari. O'tkir yurak qon tomir yetishmovchiligi turlari xaqida tushuncha. Shok tasnifi. Shok turlari.

Travmatik va gemorragik shokni rivojlanish mexanizmlari, klinikasi, diagnostikasi. Travmatik va gemorragik shokni intensiv terapiyasi.

6-mavzu.

Gipertermik, talvasa va bosh miya shishi sindromlari. Gipertermik, talvasa va bosh miya shishi sindromlari xaqida tushuncha, etopatogenezi, klinikasi, diagnostikasi, intensiv terapiya prinsiplari.

7-mavzu.

Suv-elektrolit muvozanati buzilishida infuzion terapiya. Suv-elektrolit balansi xaqida tushuncha. Suvsiylanish turlari, klinikasi, diagnostikasi. Suv elektrolit muvozanati buzilishida infuzion terapiya prinsiplari.

8-mavzu.

O'tkir buyrak yetishmovchiligi. O'tkir yurak yetishmovchiligi xaqida tushuncha. O'tkir buyrak yetishmovchiligi tasnifi, etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari. O'tkir buyrak yetishmovchiligi klinik belgilari, og'irlik darajalari. O'tkir buyrak yetishmovchiligi koreksiyalash usullari. Gemodializga ko'rsatmalar.

9-mavzu.

Gemorragik xolatlar. Tomirlar ichida qonning tarqoq ivishi sindromi. DVS sindromi xaqida tushuncha, etiologiyasi, patogenezi, bosqichlari, klinik belgilari, diagnostikasi, bosqichlari bo'yicha intensiv davolash.

shoshilinch holatlarning sabablari va patogenezini o'rgatish, hayotga havf soluvchi holatlar tasnifi o'rgatish, shoshilinch holatlarda bemorlarda instrumental, funksional, kliniko-laborator, biohimik tekshiruv natijalari tahlili bilan tanishtirish.

Reanematologiya va anesteziologiyada ishlatiladigan asbob-uskunalarining ishlash prinsipi bilan tanishtirish (respiratorlar, narkoz apparatlar, kardiomonitorlar, pulsoksimetrlar, defibrilyatorlar).

II. Fan/Modul o'qitilishining natijalari

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- shoshilinch holatlar rivojlanishida bola organizmining anatomik-fiziologik hususiyatlari va yoshiga qarab kechadigan o'zgarishlar;
- reanematologiya va anesteziologiyada qo'llaniladigan moddalarni organizm va sistemalariga ta'sir mexanizmini;
- patologik sindromlarni rivojlanishining etiopatogenetik omillari, tashhis mezonlari va ogirlik darajasini baholash;
- reanematologiya va intensiv terapiya usullari va usullarini asosiy prinsiplari to'g'risida *haqida tasavvurga ega bo'lishi (bilim)*;
- sindrom va ogirlik holatini tashhislashni,
- shifonogacha yoki tez yordam bosqichlarida reanematologiya-intensiv terapiya dasturini tuzish va qo'llashni,
- bemor bolani keyingi davolash taktikasini ishlab chiqish va transportirovkaga tayyorlashni,
- travma va operatsiyalarda anesteziologik qo'llanma usuli turini aniqlash;
- anesteziologik havfni aniqlash, kon guruhini aniqlashni;
- kritik holatlardagi bemorlarda laborator tekshiruvlari o'tkazish;
- tibbiy hujjatlar va mutahassisga beriladigan yo'llanmalarni rasmiylashtirish *bilishi va ulardan foydalana olishi (ko'nikma)*;
- stasionar sharoitida klinik o'limda reanimatsion chora tadbirlar o'tkazish;
- nafas yo'llari erkin o'tkazuvchanligini ta'minlash;
- Ambu qopchasi yordamida O'SV o'tkazish;
- «ogizdan-ogizga» va ogizdan burunga O'SV o'tkazish;
- traxeobronxial daraxt sanatsiyasi;
- burun kateteri orqali kislorod berish texnikasi;
- yurakning bilvosita massaji;
- periferik vena tomiri punktsiyasi;
- oshkazonni naychalash va uni yuvish;
- siydik pufagini kateterizatsiyasi amaliy *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak (malaka)*.

III. Asosiy nazariy qism

3.1. Ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari ro'yxati:

1- mavzu.

O'pka yurak va miya reanematologiyasi.

5.1. Fan/Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK1 Abstrakt fikrlash, analiz, sintez qobiliyatlari, zamonaviy tibbiyot bilimlarni o'zlashtirish qobiliyatiga ega bo'lish;

UK2. Kasbiy faoliyati sohasida foydalaniladigan axborotni yig'ish, saqlash va qayta ishlash uchun kompyuter usullarini egallash;

UK3 Amaliy vaziyatlarda kasbiy bilimlardan foydalanish qobiliyati;

UK4. Kasbiy faoliyatni mohiyatini tushunish va rivojlantirish qobiliyati;

UKK²1. Bemorlarga farmakoterapevtik yordam ko'rsatishning samaradorligini baholashga tayyorgarlik;

UKK 2. Bemorlarga farmakoterapevtik yordam ko'rsatishning behatarligini ta'minlashga tayyorgarlik;

UKK 3. Kasbiy funksiyalarni bajarish bilan bog'liq vazifalarni belgilash;

UKK 4. Tibbiy xujjatlarni (retsept yozishni) yuritishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga ko'rsatilgan farmakoterapiyani tahlil qilishga tayyorlik;

UKK 6. O'z faoliyatini ilmiy izlanishlar asosida tashkil etish, uning kasbiy faoliyati sohasida foydalaniladigan axborotlarni yig'ishga tayyorlik;

5.2. Fan/Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

1. Stasionar sharoitida klinik o'limda reanimatsion chora tadbirlar o'tkazish;

2. Nafas yo'llari erkin o'tkazuvchanligini ta'minlash;

3. Ambu qopchasi yordamida O'SV o'tkazish;

4. «Og'izdan og'izga» va og'izdan burunga O'SV o'tkazish;

5. Traxeobronxial daraxt sanatsiyasi;

6. Burun kateteri orqali kislorod berish texnikasi

7. Yurakning bilvosita massaji;

8. Periferik vena tomiri punktsiyasi;

9. Oshkazonni naychalash va uni yuvish;

10. Siydik pufagini kateterizatsiyasi;

VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular ro'yxati:

1. Postreanimatsion kasallik.

2. Chaqaloqlar reanimatsiyasining o'ziga xos xususiyatlari.

3. O'tkir nafas yetishmovchiligini korreksiyalash usullari

4. O'tkir yurak yetishmovchiligida jadal davolashning asosiy prinsiplari.

5. O'tkir kon-tomir yetishmovchiligi.

6. Gipertermik sindrom asoratlari, korreksiya usullari.

7. Infuzion terapiya asoslari.

8. O'tkir buyrak yetishmovchiligi.

9. DVS sindrom, bosqichlari bo'yicha davolash prinsiplari.

10. Bolalarda anesteziologik qo'llanma o'tkazishning o'ziga xos xususiyatlari.

11. Regionar anesteziya usullari.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Fan bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil shaklda amalga oshiriladi:

- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalari, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;
- vaziyatli va muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- krossvordlar tuzish va yechish;
- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot (esse) tayyorlash;
- hisoblash-chizma mustaqil ishini bajarish;
- badiiy-ijodiy ishini bajarish;
- kurs ishi (loyihasi)ni bajarish;
- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;
- berilgan masalaga aniq yechim topish va uni tahlil etish;
- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;
- berilgan mavzuni chuqur o'rganish va yuqori darajada tahlil qilish;
- tajriba-sinov ishlarini amalga oshirish;
- hisob-grafik-loyihalash ishlarni tayyorlash;
- kasallik tarixini himoya qilish, ekspertiza bayonnomasini tayyorlash;
- amaliyotdagi mavzu muammoning yechimini topish, test, munozarali savollari va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalari ishlab ko'nikmasini shakllantirish;
- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash; amaliy mazmundagi nostandart masalalarni yechish va ijodiy ishlash.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarda aks ettirish;
- aholi orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, bolalarni yoshi va sog'lig'iga bog'liq ovqatlanirish tamoyillari haqida subbat va ma'ruzalarni o'tkazish;
- o'tilgan mavzuni chuqur o'rganishlari uchun darslik, o'quv materiallari bilan faol ishlash;
- ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik ko'rish;
- fan (modul)lar bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etish;
- mustaqil ta'limni topshirish muddati o'tgach vazifalar qabul qilinmasligini, mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (ko'chirmakashlik)ga yo'l

qo'yimasligi doimo yodda tutish;
-kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilish, o'ziga yuklatilgan vazifalarni o'z vaqtida bajarish.

VII. Fanni/Modulni o'qitishda qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari va metodlari

- Interfaol o'yinlar;
- Seminar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- Guruhlarda ishlash;
- Taqdimotlarni kiritish;
- Keys texnologiya, muammoga asoslangan ta'lim (PBL, CBL, POL)

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, nazorat turlari bo'yicha yozma, og'zaki, test va OSKI topshiriqlarini muvaffaqiyatli topshirish.

IX. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar, hamda axborot manbalari ro'yxati

9.1. Asosiy adabiyotlar ro'yxati:

1. Stepanenko S.M. Anesteziologiya, reanimatologiya i intensivnaya terapiya u detey. Uchebnik. – Moskva. Izdatelskaya gruppa “GEOTAR-Media”. 2016 g.
2. Agzamhodjaev T.S., Yusupov A.S. Bolalarda intensiv terapiya xususiyatlari. O'quv qo'llanma. – Toshkent. “Tib-kitob” nashriyoti. 2010 i.
3. V. A. Mixelson, V.A.Grebennikov. Detskaya anesteziologiya i reanimatologiya. Uchebnik. – Moskva. “Meditsina”. 2009 g.

9.2. Qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

1. Miller R. «Anesteziya». Rukovodstvo. Tom 1.- Moskva. Izdatelstvo «Chelovek». 2015 g.
2. Aleksandrovich Yu.S., Pshenishov K.V., Gordeev V.I. «Intensivnaya terapiya kriticheskiy sostoyaniy u detey». Posobiye dlya vrachey.- Sankt-Peterburg. Izdatelstvo N-L. 2014g.
3. Morgan Dj. «Klinicheskaya anesteziologiya». Rukovodstvo Tom-1.- Moskva -Sankt –Peterburg. Izdatelstvo Binom Nevskiy Dialekt. 2013 g.
4. Morgan Dj. «Klinicheskaya anesteziologiya». Rukovodstvo Tom-2.- Moskva Sankt –Peterburg. Izdatelstvo Binom Nevskiy Dialekt. 2013 g.
5. Morgan Dj. «Klinicheskaya anesteziologiya». Rukovodstvo Tom-3.- Moskva Sankt –Peterburg. Izdatelstvo Binom Nevskiy Dialekt. 2013 g.
6. Satvaldiyeva E.A., Muxitdinova X.N., Sharipova V.X.

«Sovremennaya anesteziologiya: novie napravleniya i perspektivi»
Tashkent «Uzbekistan» 2013g.

7. Steven E. Lucking Frank A. Maffei Robert F. Tamburro 'Jeal J. Thomas. «Pediatric Critical Care Study Guide». Textbook.-Springer –Verlag London . 2012 u.
8. Sarenko S.V. «Neyroreanimatologiya. Intensivnaya terapiya cherepno-mozgovix travm». Uchebnik. – Moskva. «Meditcina». 2009 g.
9. Dolina O.A. «Anesteziologiya i reanimatologiya». Uchebnik.-Moskva GEOTAR-Media. 2007 g.
10. Gelfand B.R. «Anesteziologiya i intensivnaya terapiya». Prakticheskoye rukovodstvo.- Moskva. Izdatelstvo «Litterra». 2006 g.
11. Dj. Dyuk. «Sekreti anestezi». Uchebnik. - Moskva. Med press-inform. 2005 g.
12. Mazurkevich G.S., Bagnenko S.F. «Shok, teoriya, klinika, organizatsiya protivoshokovoy pomoshi». Rukovodstvo.- Sankt-Peterburg. Izdatelstvo Politexnika. 2004 g.
13. Dj.A.Gregori «Anesteziya v pediatrii». Uchebnik.- Moskva. «Meditcina» 2003 g.
14. V. A. Mixelson. Intensivnaya terapiya v pediatrii. Prakticheskoye rukovodstvo.- Moskva. Izdatelskiy dom «GEOTAR-MED» 2003 g.
15. Sumin S.A. Neotlojnie sostoyaniya. Uchebnaya literatura. -Moskva «Farmatevticheskiy mir». 2000 g.

9.3. Internet saytlari:

1. <http://anesthesia.ru/>
2. <http://narkoz.ru>
3. www.doctor.ru. Pain an updated reviewe.
4. www.anesthesiology.htm – jurnal dlya praktikuyushix vrachey
5. www.mediasphera.aha.ru/surgery/surg-mn.htm – Xirurgiya. Jurnal im. N.I. Pirogova
1. www.zyonet.uz
2. [www.info@minzdrav.uz](mailto:info@minzdrav.uz)

O'quv-uslubiy bosqarma boshlig'i

Ablullaeva N.Dj.

6. Fakultet dekani

Gaipbaev N.R.

Kafedra mudiri

Erimbetov D.A.